

Szám: 2-7/2007.

K I V O N A T

**a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2007. szeptember 28-i
ülésének jegyzőkönyvéből**

**A Tolna Megyei Közgyűlés 97/2007. (IX. 28.) közgyűlési
határozata Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezéséről:**

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 21. § (2) bekezdése, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 10. § (1) i., pontja alapján indítványozza az Alkotmánybíróságnál a régészeti lelőhelyek feltárására, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálójának anyagi elismerésének részletes szabályairól szóló 18/2001. (X. 18.) NKÖM rendeletet módosító 21/2007. (III. 26.) OKM rendelet alkotmányossági felülvizsgálatát.
2. A Közgyűlés felkéri elnökét, hogy a melléklet szerinti indítványt nyújtsa be az Alkotmánybírósághoz.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: azonnal

k.m.f.t.

***dr. Puskás Imre sk.
a Közgyűlés elnöke***

***dr. Bartos Georgina sk.
megyei főjegyző***

A kivonat hitelül:

Weisz Éva

**T.Magyar Köztársaság
Alkotmánybírósága**

1015 Budapest
Donáti utca 35-45.

**Tolna Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének**
/7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.
képv.: dr. Puskás Imre a Közgyűlés
elnöke/

Indítványa

Jogszáály alkotmányellenességének
utólagos vizsgálata iránt.

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

1535 Budapest, Pf.:773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése /7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13, képv.: dr. Puskás Imre a Közgyűlés elnöke/ a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének számú határozata értelmében az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §. b. pontjában foglalt alkotmánybírósági hatáskör figyelembevételével, a törvény 21.§. (2) bekezdése alapján

i n d i t v á n y o z z a

hogy a T. Alkotmánybíróság a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól szóló 18/2001. (X.18.) NKÖM rendeletnek a 21/2007. (III.26.) OKM rendelettel módosított 14/D § (1) – (2) bekezdéseit, valamint 14/F§ (1) – (3) bekezdéseit alkotmányossági szempontból felülvizsgálni és az Alkotmány 37.§ (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket sértő részeit megsemmisíteni szíveskedjenek, mivel a Kormány tagjainak a feladatuk ellátása körében kiadott rendeletei törvénnyel vagy a Kormány rendeletével és határozatával nem lehetnek ellentétesek.

I n d o k o l á s

Az oktatási és kulturális miniszter 2007. április 3-án hatályba lépett rendeletével módosította a régészeti lelőhelyek feltárásának, illetve a régészeti lelőhely, lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól szóló 18/2001. (X.18.) NKÖM rendeletet.

A hivatkozott NKÖM rendelet módosított rendelkezései közül az alábbiak alkotmányossági vizsgálatát és megsemmisítését kérjük:

„14/D.§ (1) A nagyberuházások során a terepen végzett régészeti munkálatok és dokumentációkészítés, valamint az elsődleges leletfeldolgozás tekintetében a feladatokat – beleértve a régészeti érdekeltséget érintő előkészítő munkafázisokban való részvételt is – a Tv. 22.§ (3) bekezdésében meghatározott szerződés keretében a régészeti szakszolgálat látja el.

(2) A régészeti szakszolgálat feladatainak hatékonyabb ellátása érdekében bevon**hatja** az adott nagyberuházással érintett területen régészeti feltárás végzésére feljogosított intézményeket

14/F.§ (1) A beruházás, illetve a régészeti feltárás előkészítése során ismertté vált és a kulturális örökség hatósági nyilvántartására vonatkozó szabályokról szóló 17/2002. (VI.21.) NKÖM rendelet szerint nyilvántartásba vett lelőhelyekre is tekintettel **a régészeti szakszolgálat a beruházóval a feltárásra vonatkozó szerződést köt**, amelynek hatósági jóváhagyás céljából történő bemutatásával egyidejűleg megkéri a feltérési engedélyt.

(2) A feltérési engedély iránti kérelem benyújtása előtt **a régészeti szakszolgálat köteles egyeztetni a beruházás helyszínén található lelőhely tekintetében a gyűjtőterületében illetékes múzeumokkal a régészeti leletek befogadásáról** és arról a nyilatkozatot a feltérési engedély kérelméhez csatolni.

(3) **Más gyűjtőterületében illetékes múzeum befogadó nyilatkozatának hiányában a leletanyag elhelyezéséről a Magyar Nemzeti Múzeum gondoskodik.** A Magyar Nemzeti Múzeum a régészeti szakszolgálat felhívására 5 napon felül írásban nyilatkozatot tesz.”

A tárgykörben rendelet alkotására és módosítására a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. tv. 93.§ (2) bekezdése adott felhatalmazást a miniszternek. Ezen felhatalmazás azonban nem vonatkozott a törvényben szabályozott alapvető jogok és kötelezettségek szabályozására (Alkotmány 8.§ (2), 1987. évi XI. törvény 15.§ (2)).

A miniszteri rendelet megsemmisíteni kért rendelkezései több törvény rendelkezéseit is sértik.

1. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban : Ötv.) 70.§ (1) bekezdése az alábbiakat tartalmazza: „**A megyei önkormányzat kötelező feladatként gondoskodik különösen**
a., **a természet és a társadalom megyében levő kulturális javainak, valamint a történeti iratoknak a gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról;**”

A törvény rendelkezéséhez fűzött magyarázat kifejezetten is hivatkozik arra, hogy a megyei önkormányzat feladata gondoskodni a kulturális javak gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról és bemutatásáról, a régészeti örökség védelméről múzeumi szervezet fenntartásával.

2. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény (a továbbiakban Muztv.) vonatkozó rendelkezései szerint
„ 45.§ (1) **A megye önkormányzata** a kulturális javak gyűjtéséről, őrzéséről, tudományos feldolgozásáról és bemutatásáról **a régészeti örökség védelméről múzeumi szervezet fenntartásával gondoskodik.**
(3) **A megyei múzeumi szervezet irányító intézménye a megyei múzeum;.....Gyűjtőterülete az adott megye és az abban található megyei jogú város területére terjed ki.**

(4) A megyei múzeum:

a., elősegíti a megyei múzeumi szervezet, illetőleg a területen tevékenykedő más muzeális intézmények szakmai együttműködését, munkájuk összehangolását, az illetékességi területén lévő egyéb kulturális javak védelmét;

b., a megye közigazgatási területén és a megyében levő megyei jogú városban ellátja a régészeti lelőhelyek szakmai nyilvántartását, mentését és **régészeti feltárásokat végez;**

e., részt vesz a területén lévő régészeti emlékek és a műemlékek vissza nem építhető, illetőleg a helyszínen meg nem őrizhető töredékei és tartozékai muzeális közgyűjteményben történő elhelyezésében;

f., szakértőként **részt vesz a régészetiileg védett területek ellenőrzésében;**”

3. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban Övtv.) szerint :

„ 19.§ (2) A régészeti örökség elemei a régészeti érdekű területekről vagy a régészeti lelőhelyről csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el. Amennyiben a feltáráson előkerülő régészeti leletek a helyszínen nem őrizhetők meg, azokat elsősorban **a feltárást végző illetékes múzeumban** vagy országos szakmúzeumban kell elhelyezni.

22.§ (3) A feltárás végzésére jogosult és a beruházó a megelőző feltárással vonatkozóan írásbeli szerződést köt.”

A fenti törvényi rendelkezéseket a támadott rendelet azzal sérti, hogy a régészeti szakszolgálat felállításával és hatáskörének meghatározásával a régészeti tevékenységgel kapcsolatosan törvényben biztosított hatásköröket von el rendeleti úton a megyei múzeumoktól és a régészeti szakszolgálat formájában olyan hatáskörű szervet hoz létre, amely ebben a formájában törvényi szinten megfogalmazott rendelkezéseket sért.

A megye területén található muzeális emlékek gyűjtése, őrzése, tudományos feldolgozása a megyei önkormányzat kötelező feladata. Nem lehet kétséges, hogy a régészeti leletek leginkább ásatáson kerülnek elő, így az ásatás minden formája ezen gyűjtési tevékenység körében értendő.

A fent hivatkozott Muztv. 45.§ (4) b., pontja egyértelműen rendelkezik arról, hogy a megye közigazgatási területén a megyei múzeum látja el a régészeti lelőhelyek szakmai nyilvántartását, mentését és végez régészeti feltárásokat, tehát a feltárással a múzeum jogosult, ennek megfelelően a beruházóval való **szerződéskötés is a megyei múzeum hatásköre és jogköre.**

A rendelet 14/D és 14/F.§ - aiban foglaltak alapján a törvény szerint a feltárás végzésére jogosult megyei múzeum helyett a szerződést a régészeti szakszolgálat köti meg amelyre viszont törvényen alapuló hatásköre és jogköre nincs, ezt a hatáskört a rendelet hozta létre, de a fentiek szerint törvénybe ütköző módon.

A miniszteri rendelet a törvényi szabályozás tartalmát változtatta meg. Hatáskör elvonást valósított meg a rendeletet kiadó miniszter, törvényalkotói jogokat gyakorolt felhatalmazás hiányában.

A jogszabály-módosítás fenti jogszabály ütközések miatt nem illeszkedik a jogrendszerbe és sérti a jogszabályi hierarchiát (1987. évi XI.tv. 1.§ (1) – (2) bek; 23., 24. §§).

Törvényi szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogokat és kötelezettségeket az Alkotmány 19.§ (3) b. pontja szerint az Országgyűlés szabályozhat.

A miniszteri rendelet megsemmisíteni kért rendelkezései ellentétesek az Alkotmány 7.§ (2) és 8.§ (2) bekezdéseivel, valamint a 19.§. (3) b. pontjával.

A fentiek figyelembevételével kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy

a 18/2001 (X.18.) NKÖM rendeletnek a 21/2007. (III.26.) OKM rendelettel módosított 14/D.§ (1) – (2) bekezdései, valamint 14/F.§ (1) – (3) bekezdései tekintetében az alkotmányellenességet megállapítani és a fenti jogszabályhelyeket megsemmisíteni szíveskedjen.

Szekszárd, 2007. október

Tisztelettel:

**Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése
képviselőjében:**

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**